

Vaste Commissie Infrastructuur en Waterstaat
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betalingsgegevens
ING Bank NL55INGB0677921845
KvK Den Haag 27177094

Behandeld door
Jasmijn Touw
Adviseur Public Affairs
j.touw@knmp.nl
070-3737160

Datum 8 december 2017
Ons kenmerk GKN20170295JT
Uw kenmerk Uw kenmerk
CC Vaste Commissie Justitie en Veiligheid
Betreft AO Wegverkeer en Verkeersveiligheid

Pagina
1/3

Geachte commissie voor Infrastructuur en Waterstaat,

Vanaf 1 juli 2017 zijn er wettelijke limieten voor drugsgebruik in het verkeer. De consequentie van het Besluit alcohol, drugs en geneesmiddelen in het verkeer is dat 1 miljoen patiënten die om medische redenen morfine, dexamfetamine of medicinale cannabis gebruiken niet meer mogen autorijden. In beantwoording op Kamervragen¹ heeft voormalig minister Blok reeds toegezegd een oplossing te zullen zoeken voor deze patiënten. Dit verheugt ons. We maken ons echter zorgen om de honderdduizenden patiënten die op dit moment formeel geen auto mogen rijden en de handhaving die op dit moment nog steeds plaatsvindt.

Apothekersorganisatie KNMP en patiëntenorganisatie Ieder(in) roepen daarom de Tweede Kamer op:

- **zich uit te spreken voor een wettelijke uitzondering voor patiënten;**
- **een spoedprocedure voor een wetwijziging in gang te zetten, zodat de wet niet van toepassing is bij mediceenaal gebruik van deze middelen;**
- **met onmiddellijke ingang handhaving op te schorten bij patiënten die kunnen aantonen dat ze de middelen gebruiken op voorschrift van de arts;**
- **bij volgende wetwijzigingen op dit onderwerp het kennisinstituut geneesmiddelen van de KNMP te consulteren over de eventuele gevolgen.**

Buschauffeur Jansen is 57 jaar. Al jarenlang gebruikt hij dexamfetamine. Jansen heeft ADHD en door het gebruik van dexamfetamine is hij meer geconcentreerd. Dat is nodig bij het rijden en dus ook om zijn beroep als buschauffeur veilig uit te oefenen. Door de nieuwe wetgeving is hij constant op zijn hoede. Als hij bij een botsing betrokken raakt, weet hij niet of hij zijn baan nog zeker is, omdat een speekseltest op zo'n moment positief zal uitslaan en hij verdacht zal worden van drugsgebruik. Tegelijkertijd kan hij nu niet zomaar zijn baan stoppen. Hij durft dit dilemma niet met zijn werkgever te bespreken.

¹ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2017D28935>

Mevrouw Pieterse vreest niet alleen voor haar baan, maar ook voor haar gezinsleven. Zij werkt bij een ministerie in Den Haag en heeft chronische lage rugpijn en gebruikt hiervoor een constante dosis morfine. Haar lichaam is gewend aan het gebruik ze heeft geen last van bijwerkingen. Voor haar drukke gezinsleven, het naar school en de sportvereniging brengen van haar kinderen en het bezoeken van haar ouders, is autorijden noodzakelijk. Bij een (vals) positieve uitslag van de speekseltest vreest ze dat ze wordt aangezien als drugsgebruiker in het verkeer en ze niet langer bij het ministerie kan werken.

- Geanonimiseerde meldingen die bij de KNMP zijn binnen gekomen -

Wetswijziging treft honderdduizenden patiënten

Het Besluit is strijdig met de wetenschappelijke adviezen van de KNMP en met de Regeling eisen geschiktheid². Hierin staat dat patiënten bij dagelijks medicinaal gebruik van morfine of medicinale cannabis de eerste 14 dagen geen auto mogen rijden. Na 2 weken gebruik wordt verkeersdeelname als veilig beschouwd, tenzij er sprake is van bijwerkingen die de rijvaardigheid beïnvloeden. De wetenschappelijke Verkeersdeelname adviezen van de KNMP worden door overheid, artsen, apothekers en andere zorgprofessionals als standaard beschouwd.

De KNMP ziet op basis van de eigen expertise en huidige wetenschappelijke informatie geen reden om het advies te wijzigen. Tegelijkertijd stellen we vast dat de consequentie van de wet is dat gebruikers van (dex)amfetamine, morfine en medicinale cannabis strafbaar zijn als ze met een auto aan het verkeer deelnemen. Deze tegenstrijdigheid levert op dit moment veel onduidelijkheid op onder patiënten, artsen en apothekers.

Cijfers

Door het besluit wordt een grote groep patiënten de bewegingsvrijheid ontzegd. Er is momenteel discussie of de speekseltest voor bepaalde geneesmiddelen een vals positieve uitslag zal geven, zoals middelen die qua chemische structuur op amfetamine of morfine lijken. Het aantal gebruikers van dergelijke middelen bedraagt **meer dan 1 miljoen**. **Deze bijwerking van de wet is disproportioneel**. Een vals positieve uitslag zal een grote impact hebben op de patiënt en leidt onnodig tot vervolgonderzoek. Er is spoedig uitsluitel nodig over de betrouwbaarheid van de speekseltest.

In Nederland gaat het om meer dan 1 miljoen gebruikers op jaarbasis:

Morfine	100.000 patiënten
Medicinale cannabis	13.000 patiënten
Dexamfetamine*	22.000 patiënten
Codeïne**	625.000 patiënten
Oxycodon***	500.000 patiënten
Buprenorfine***	114.000 patiënten
Hydromorfon***	1.200 patiënten

*Slaat vals positief uit, omdat dexamfetamine de rechtsdraaiende isomeer van het racemisch mengsel amfetamine is.

**Slaat vals positief uit, omdat codeïne in het lichaam wordt omgezet in morfine.

***Slaat hoogstwaarschijnlijk vals positief uit, omdat deze opioïden qua chemische structuur op morfine lijken.

² Regeling eisen geschiktheid 2000, hoofdstuk 10 Geneesmiddelen.

Vershil medisch (langdurig) gebruik en recreatief (incidenteel) gebruik

De gestelde grenswaarden in de wet hebben betrekking op een niet gewende gebruiker. Hieronder wordt 'incidenteel gebruik' verstaan. Dit houdt in dat bij kortdurend gebruik geen gewenning voor het effect is ontwikkeld. Een 'medisch gebruiker' gebruikt het geneesmiddel dagelijks gedurende een langere periode. Hierdoor treedt gewenning op en is de kans op rijgevaarlijke bijwerkingen na een langere periode klein. Daarnaast zijn de doseringen bij recreatief gebruik veel hoger dan bij medisch gebruik. Tenslotte is bij recreatief gebruik de dosering ongecontroleerd.

Een voorbeeld hiervan is cannabis. Medicinale cannabis is een speciaal geteelde cannabis met een bekend percentage THC. Bij recreatief gebruik van cannabis is het percentage THC niet bekend en vaak veel hoger dan medicinale cannabis.

Grote impact voor patiënten

Minister Blok acht de kans klein dat een medicinaal gebruiker van deze middelen het strafrechtelijk proces doorloopt, zo blijkt uit de Kamerbrief. Dit omdat automobilisten worden geselecteerd voor de speekseltest op basis van uiterlijke kenmerken die kunnen wijzen op drugsgebruik. Wij denken dat de minister het probleem onderschat. Op basis van de huidige wetgeving is deze persoon strafbaar. Daar komt dan nog bij dat als gebruikers van deze middelen betrokken zijn geraakt bij een ongeval dat veel verzekeraars eventuele schade niet zullen vergoeden, zelfs als de betrokkene niet de veroorzaker van het ongeluk is.

Gewenste oplossing

Het ministerie van Justitie en Veiligheid wil een uitzondering op de strafbaarstelling voor deze groep. Het (wetgevings)proces om de uitzondering te bewerkstelligen, kost echter veel tijd. Daarom roept apothekersorganisatie KNMP de Tweede Kamer op een spoedprocedure voor een wetswijziging in gang te zetten en handhaving op te schorten bij patiënten die kunnen aantonen dat ze middelen op voorschrift gebruiken van de arts. Daarnaast vragen we om uitsluitel te geven over de kwaliteit van de speekseltest en de KNMP bij volgende wetswijzigingen op dit onderwerp te consulteren.

Wij volgen het debat met veel belangstelling. Voor eventuele vragen en meer informatie kunt u uiteraard contact met ons opnemen. Dat kan via Jasmijn Touw, adviseur public affairs KNMP, telefoon 070 37 37 160, of e-mail j.touw@knmp.nl.

Met vriendelijke groeten,

Gerben Klein Nulent
Voorzitter KNMP